

Enova SF

Vår ref.:
Stine DaleDeres ref.:
Anita FossdalDato:
30. juni 2026

Innspill til høring av foreslått innretning og kriterier for en konkurransebasert støtteordning for karbonfangst og -lagring

Tekna er fagforeningen for over 119 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge, både i offentlig og privat sektor.

Tekna er svært positive til at det nå kommer flere støtteordninger for karbonfangst- og lagring (CCS). Dette er noe vi har etterlyst i flere år. Vi mener CCS er en nøkkelt teknologi for å kutte utslipp fra industrien, og at den må tas i bruk i større grad enn i dag.

Industrien i Norge skaper verdier og arbeidsplasser, og er en svært viktig del av vår felles sikkerhet og beredskap. Men, vi må kutte utslippene for å for å kunne etterleve forpliktelsene våre i Paris-avtalen, og det er en viktig del av omstillingen for å sikre bærekraftige arbeidsplasser framover. Som miljødirektoratets rapport Klimatiltak i Norge 2026 viser er CCS løsningen som ¹ størst utslippskutt akkumulert for 2026-2035.²

Industrien trenger støtte og forutsigbare rammebetingelser for å kunne utløse potensialet som ligger i CCS. CCS er dyrt å bygge, i tillegg har vi i Norge utfordringer med lange avstander både mellom industrianlegg eller industriklynger, og fra industri og til kysten. Samtidig er norske industribedrifter relativt små sett i forhold til industribedrifter i Europa og internasjonalt. Det betyr at norske industribedrifter tar en betydeligere større risiko og en relativt sett større kostnad når de investerer i klimatiltak som CCS. Norske industriutslipp er relativt små i internasjonal målestokk, men utgjør en betydelig del av norske klimagassutslipp. Det finnes i dag ingen løsning for å ta imot små utslipp i Norge. Støtteordninger og incentiver for løsninger til mellomlagring, transport og

² <https://www.energiogklima.no/data/disse-ti-tiltakene-kutter-mest-utslipp>

utbygging av CCS er derfor helt essensielt for at norsk industri skal klare å kutte de resterende utslippene.

Innspill til Enova sitt forslag til støtteordning

Kostnadene ved CO₂-håndtering er i dag for høye til at det er kommersielt forsvarlig å investere i karbonfangstløsninger. Betalingsvilligheten for produkter med lav eller negativ utslippsintensitet er ikke tilstrekkelig. Urolige markeder utfordrer forutsigbarhet for investeringsbeslutninger, særlig for 'early movers'. Utrulling av verdikjeder for CO₂-håndtering i Norge krever, i mangel av etablert infrastruktur, mekanismer for parallell modning av hele verdikjeden frem mot investeringsbeslutning. En tidlig utrulling av verdikjeder i Norge vil kunne styrke konkurranseevnen til norske virksomheter og bidra til at tjenester knyttet til CO₂-håndtering blir et norsk eksportprodukt. Dette vil igjen bidra til å styrke industriens konkurransekraft og gi nødvendig forutsigbarhet.

I november 2025 hadde Tekna, Bellona, Zero, Fellesforbundet, Offshore Norge og Norsk industri et innspill til forhandlingene om statsbudsjettet for 2026, hvor vi ba om en helhetlig virkemiddelpakke for CO₂-håndtering innen 1. juli 2026. Vi ba videre om at ordningen burde innrettes for å realisere karbonfangst fra industrianlegg som har fossile eller biogene CO₂-utslipp med potensial for betydelige utslippsreduksjoner. Vi pekte også på behovet for en utvidet virkemiddelpakke som i tillegg til omvendt avgift for negative utslipp innfører en auksjonsbasert støtteordning for fossile utslipp, og målrettede tiltak for å koordinere investeringsbeslutninger for norske CO₂-verdikjeder. Og at Ordningen også burde legge til rette for et privat-statlig samarbeid for etablering av nødvendig infrastruktur.

Tekna støtter Enova sitt forslag til støtteordning.

Tekna mener at denne foreslåtte støtteordningen fra Enova, sammen med utlysningen for infrastruktur, i stor grad innfrir det vi har etterspurt.

01 Avgrensning og innretning

Tekna mener at avgrensningen og innretningen som Enova skisserer er fornuftig, treffsikker og at støtteordningen vil redusere barrierer for å realisere CCS-prosjekter i Norge.

Samtidig så håper vi at det legges opp til en langsiktig forutsigbarhet for industrien, slik at flere aktører kan koble seg på, legge inn en ekstra innsats for å modne sine prosjekter og være forberedt for å søke på fremtidige utlysninger.

Tekna støtter derfor Enovas forslag om å notifikere en øvre ramme for ordningen på 20 milliarder kroner, som skal kunne fordeles gjennom flere anbudsrunder over ordningens levetid (foreslått til og med 2032).

Hvor vidt 20 milliarder vil være tilstrekkelig, eller om 2032 er en lang nok levetid for ordningen har vi ikke tatt stilling til. Dette bør avklares nærmere i samråd med næringen og industrien.

Når det gjelder kvalifikasjonskrav så legger Tekna Enovas vurdering til grunn, og det kan være behov for å justere disse i fremtidige utlysninger for at så mange aktører som mulig skal kunne realisere sine CCS-prosjekter.

Tekna har forstått det slik at det vil gjøres en vurdering i samråd med industrien på om den forespeilede tidsfristen for utlysningen er hensiktsmessig. Det mener vi er en fornuftig løsning. Tekna mener at det er positivt at det er varslet tidlig om at denne ordningen er på trappene. Samtidig er det ingenting som er avgjort før ESA har godkjent ordningen og utlysningen faktisk foreligger. Den siste tiden har det vært mange politiske omkamper blant annet knyttet til næringslivspolitik og energipolitikk. Det kan spille inn på industriens-, næringslivets og finansnærings risiko- og investeringsvilje. I tillegg legger ordningen opp til at det lønner seg med samarbeid mellom bedrifter. Det er positivt, men kan bety at bedriftene trenger en noe lengre søknadsfrist for å være klare.

Tekna mener at søknadsfristen bør sees i sammenheng med hvor omfattende søknadsprosessen og kravene til dokumentasjon blir, samt når godkjenning fra ESA foreligger.

02 Tildelingsprosessen

Det bør tydeliggjøres hva som menes med verifiserte volumer, slik at det ikke foreligger noen tvil hos de som ønsker å søke.

EU Innovation Fund har tatt hensyn til indirekte utslipp og utviklet [en metodikk for beregning av unngåtte klimagassutslipp](#)³. Dette kan bidra videre til å stimulere klimatiltak for å redusere indirekte utslipp (f.eks. materialvalg).

Celsio beholder under sin Langskip-avtale 100 % av inntektene fra salg av frivillige utslippskreditter for negative utslipp.⁴ Skal nye biogene CCS-prosjekter realiseres på likeverdige vilkår, må presedensen følges også for prosjekter under denne ordningen.

Tekna mener at ordningen bør legge opp til 100 % retensjon t.o.m. 2035 (samme horisont som for Celsio), og deretter trinnvis nedtrapping. Det gir prosjektøkonomi i tidlig fase – der markedet fremdeles modnes – samtidig som det offentlige fanger en økende andel av oppsiden etter hvert som markedet etablerer seg.

³ Kapittel 6 handler om CCS and CCUS

⁴ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringa-legg-til-rette-for-co2-fangstprosjektet-til-hafslund-celsio/id3076046/>

03 Bedre beslutningsgrunnlag: kostnadsnivå, risiko og forutsetninger på tvers av relevante prosjektkategorier opp mot reelle markedsforhold

Noen forutsetninger bør være standardisert f.eks. CO2 pris (EU ETS pris eller EU ETS justert pris) og noen bør ha en viss fleksibilitet f.eks. diskonteringsrente.

Til kap. 9.3 og vilkår 10.4.2.1⁵.

Dersom biogen CDR (karbondioksidfjerning) på et senere tidspunkt kobles til EU ETS via CRCF-rammeverket (EUs frivillige sertifiseringsordning for karbonfjerning), blir kredittene etterlevels-instrumenter (compliance) for kjøperen. Men, prosjektet selger fortsatt inn i et marked på frivillig basis og ikke som svar på en pålagt regulatorisk forpliktelse. Slike inntekter bør derfor behandles under 10.4.2.2 (frivillige kreditter), ikke under 10.4.2.1 (krone-for-krone for prising av CO₂ og regulatoriske endringer). Sistnevnte bør være ment for tilfeller der staten gir prosjektet en inntekt det ikke hadde før (f.eks. en nasjonal pris for negative utslipp), ikke for tilfeller der markedet utvikler seg og prosjektet selger til nye kjøpergrupper.

Tekna mener at inntekter fra CRCF/ETS-koblede salg må behandles som frivillig marked, ikke compliance.

04 Redusere risiko for feildesign

Det at ordningen er en omvendt auksjonsordning, vil naturligvis føre til at det blir konkurranse blant aktørene i markedet. Noen bedrifter vil kunne dra fordel av geografisk plassering med tanke på at transportkostnader vil være lavere om man er nærmere lager eller mulighet for transport på vann. Lokalisering nær andre aktører man kan samarbeide med vil også være lønnsomt med denne ordningen. Samtidig er det viktig at ordningen ikke legger opp til støtte utover det som faktisk er nødvendig. Og vi forstår det slik at man på sikt vil vurdere å justere ordningen slik at også aktører med mindre gunstige konkurransevilkår vil kunne vinne frem

Tekna mener at Enova har en fornuftig innretning på støtteordningen. En omvendt auksjonsordning vil utløse de mest lønnsomme prosjektene først og bane veien for mindre lønnsomme prosjekter etter hvert som verdikjedene etableres.

5

<https://info.enova.no/hubfs/Karbonfangst/Vedlegg%201%20Utkast%20til%20vilk%C3%A5r%20for%20st%C3%B8tte.pdf?hsLang=no> side 12

Alt i alt er Tekna svært glad for at vi og industrien nå blir hørt og at støtte til å rulle ut mer CCS for norsk industri nå kommer på plass. Vi mener dette er et viktig steg på veien mot å nå netto null.

Med vennlig hilsen

Sonja Lovise Berg
direktør samfunnspolitikk